

Vleermuizen in het Meinweggebied

René Janssen
Ecotop – 25 september 2016

Nationaal Park
De Meinweg

provincie limburg

PLATTELAND
IN UITVOERING

NATUURHISTORISCH
GENOOTSCHAP IN LIMBURG

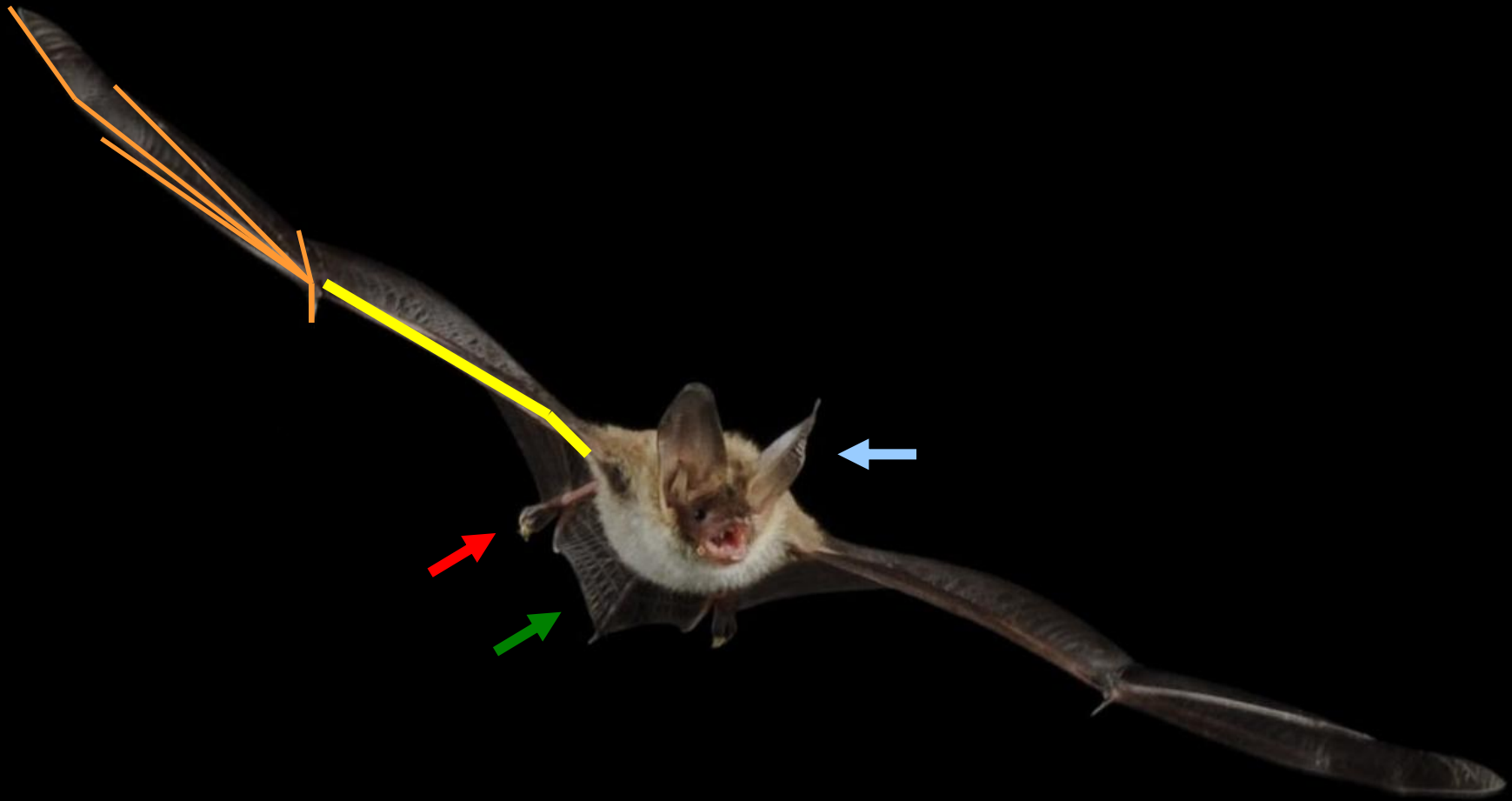

Vleermuizen

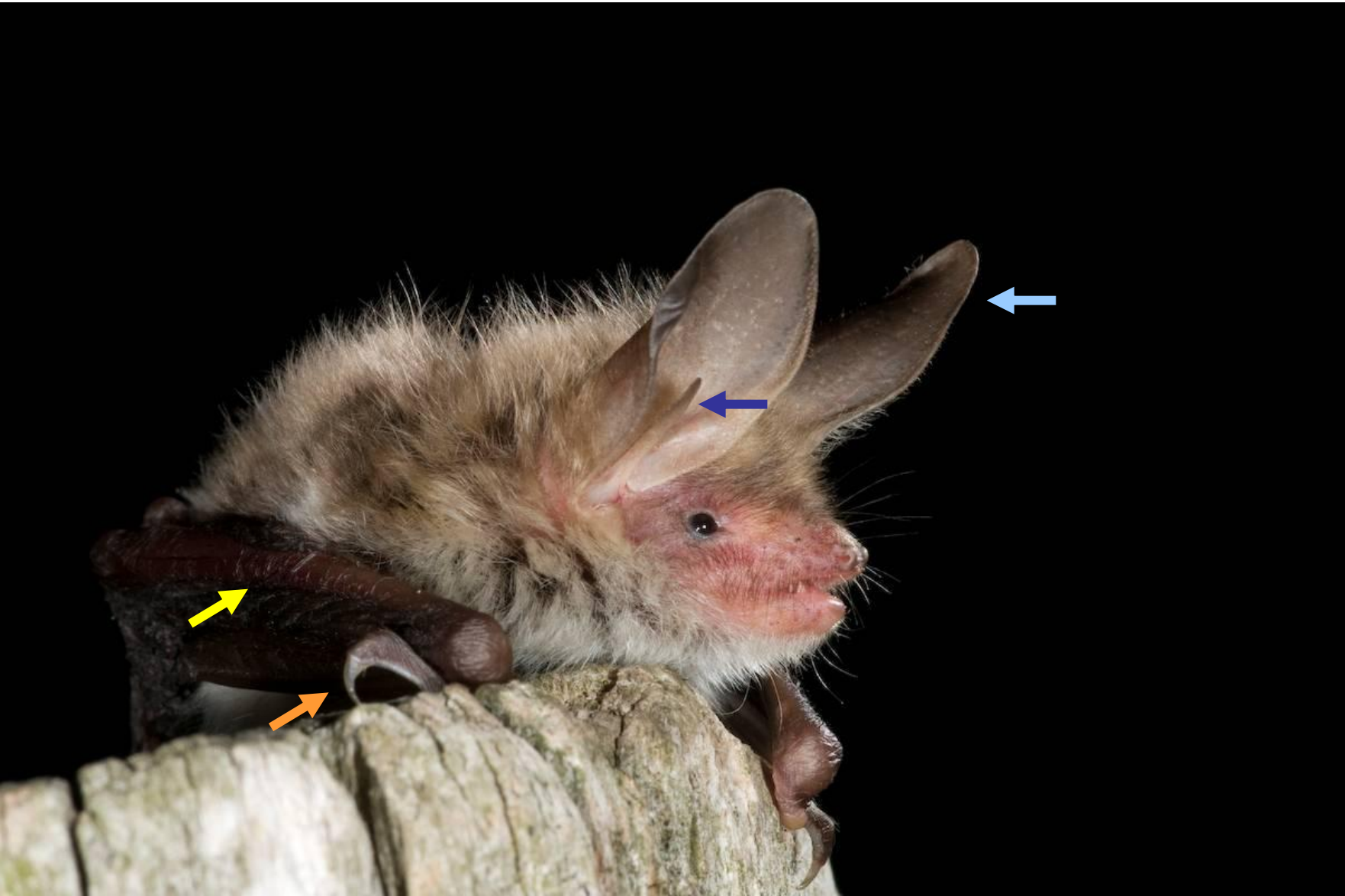
- Enige vliegende zoogdieren
- 1 jong per jaar
- Insecteneters: tot 300 insecten per nacht!
- Bedreigde soorten

Morfologie

Morfologie

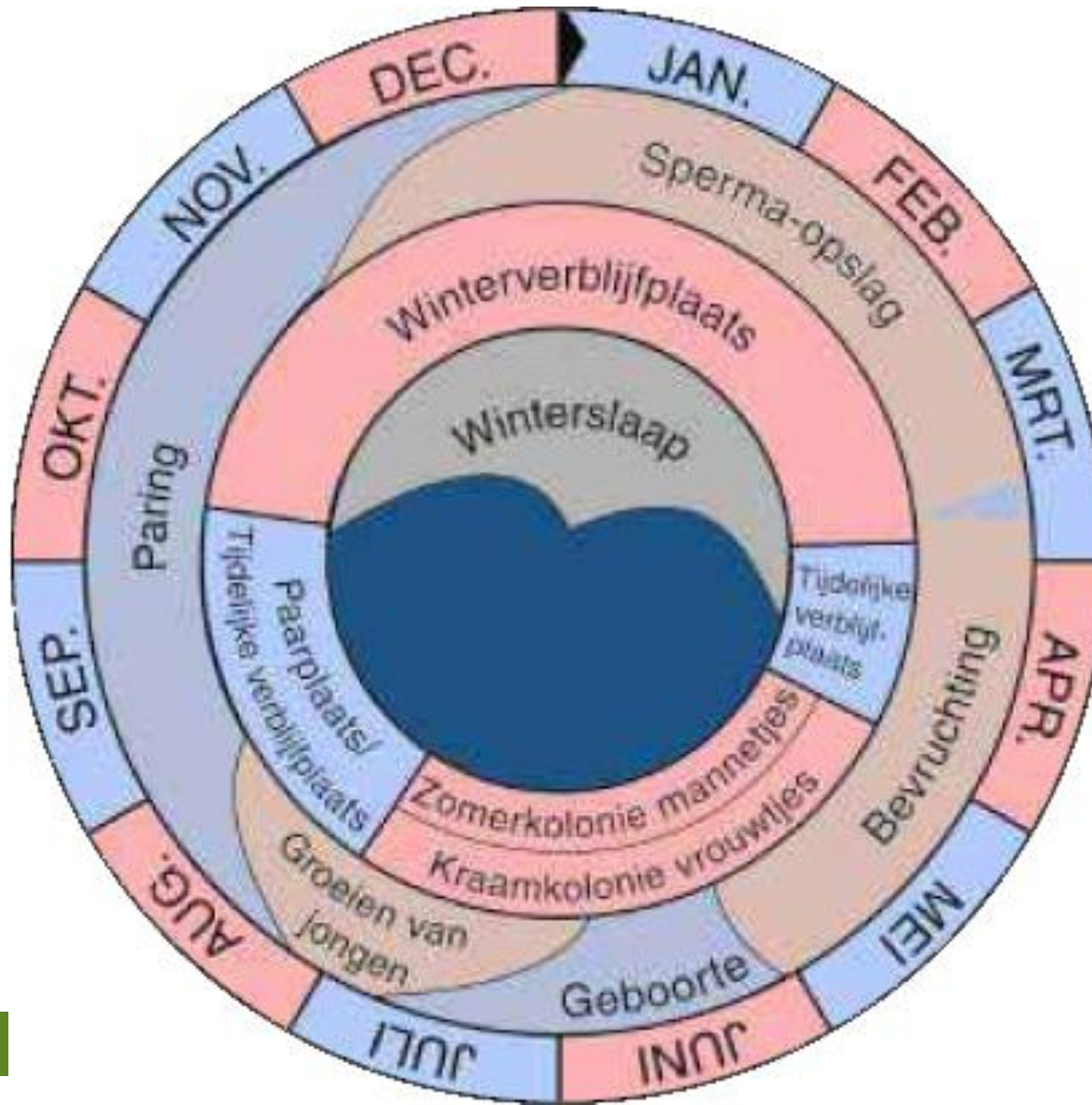
Sonar

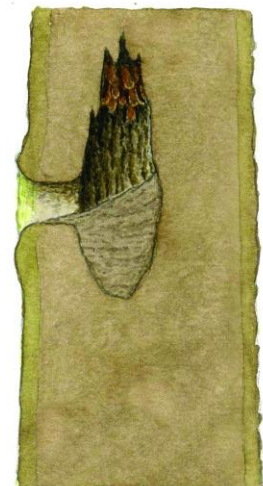
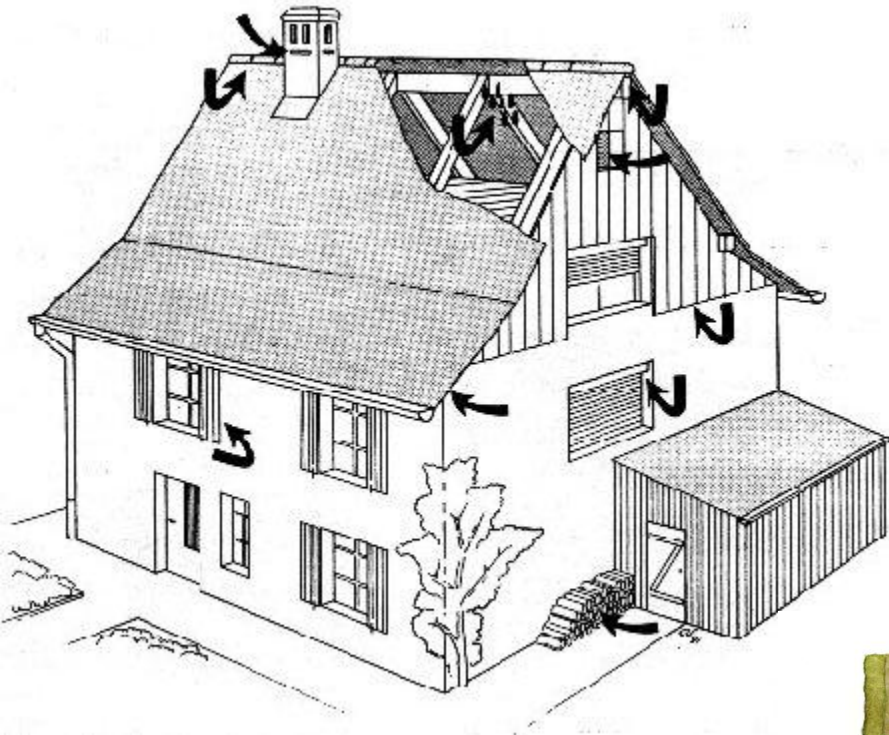
Sonar

Het jaar rond...

Bewoners van...

Tekening: Peter Twisk

22 soorten in Nederland waargenomen

Meinweg e.o. – meerdere onderzoeken

Onderzoeken vleermuizen Meinweg e.o.?

- Onderzoek 2009 Bosgebieden Roerdal
- Onderzoek Meinweg 2012
- 2013-2014 - St. Ludwig
- Onderzoek Ingekorven 2012-2013
- Tellingen ingekorven vleermuizen 2013-2016

Methodes:

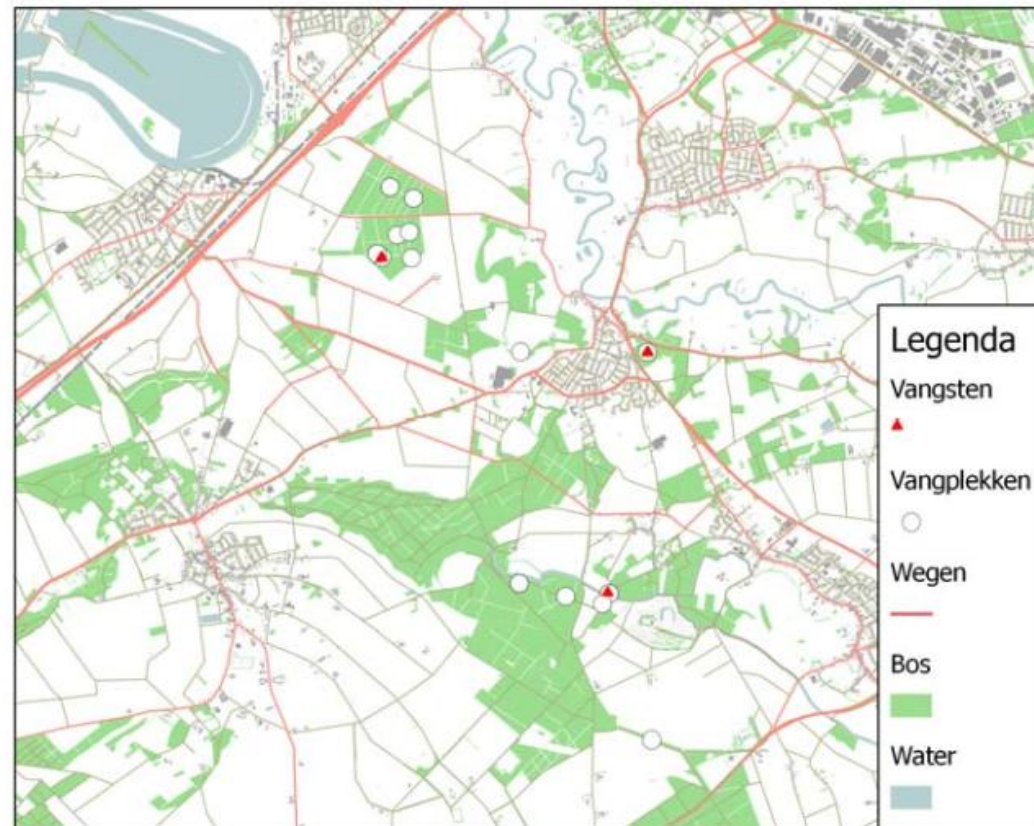
- *Bat-detector*
- *Vangst*
- *Telemetrie*
- *DNA (uitwerpselen)*

Vleermuissoorten

	<2009 Meldingen	2009 Bos	2012 Meinweg	2012/2013 Stallen	>2012 Bossen	Hele periode Zolders
Baardvleermuis		X			X	
Brandts vleermuis				X	X	
Ingekorven vleermuis	X	X	X	X		X
Franjestaart	X					
Vale vleermuis	X					
Watervleermuis	X	X	X		X	
Gewone dwergvleermuis	X	X	X	X	X	
Ruige dwergvleermuis	X	X	X			
Laatvlieger	X	X	X		X	
Bosvleermuis	X	X			X	
Rosse vleermuis	X	X				
Gewone grootoorvleermuis	X	X	X	X	X	X
Grijze grootoorvleermuis	X	X	X		X	X

Baardvleermuis

- Niet op Meinweg vastgesteld
- 2012-2013
- Enkel in Munningsbosch & Linnerheide

Brandts vleermuis

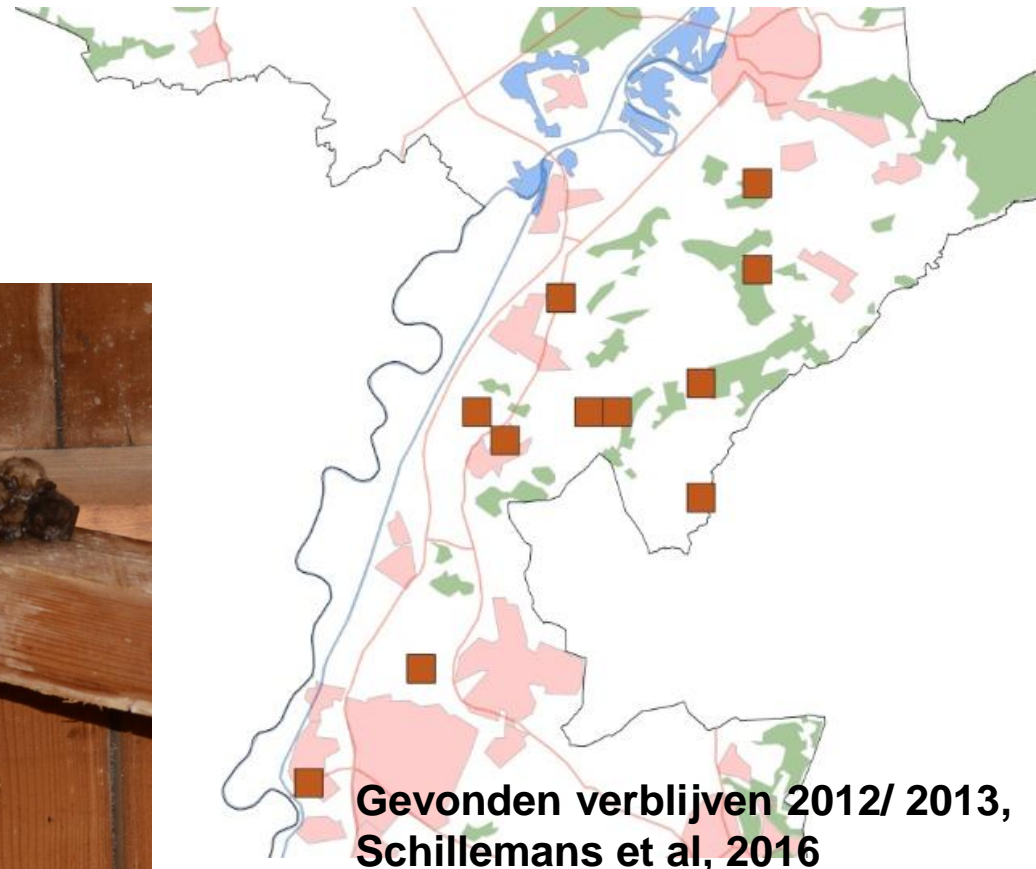
- Niet op Meinweg vastgesteld
- 2012 in stal Heideweg Susteren - postlac vrouw
- 2013 Munningsbosch ad vrouw
- Voortplantingspopulatie in Roerdalen

Foto: Wouter Teunissen

Ingekorven vleermuis

- Eerst Lilbosch, daarna Maria Hoop erbij; in 2012 implosie Lilbosch

Ingekorven vleermuis

- Vanaf Meinweg juv man → Maria Hoop → 11 km

Foto: Bernd-Jan Bulsink

Ingekorven vleermuis

- Voedseldifferentiatie (Dekker en Janssen, in prep)
 - Spinnenkolonies
 - Vliegenkolonies
 - In between
- Gevaar van schaalvergroting
boerenbedrijven aankomende 20 jaar
(Schillemans et al, 2016)

Franjestaart

- Voor het eerst voortplanting in Midden-Limburg (op de Meinweg).
- Kolonies niet opgezocht

Vale vleermuis

- Verschillende meldingen 2003-2007
- 2009 gedegen zoektocht
- Niets van gevonden

Laatvlieger

- Algemeen op de Meinweg; gaat achteruit in Nederland
- Mestkevers
- Verblijfplaats in Pompgebouw

Bosvleermuis

- 1987 melding Bosvleermuis – Willem Vergoossen
- 2009 - vangst twee lacterende vrouwtjes
- 2013 2 hoogzwangere vrouwtjes

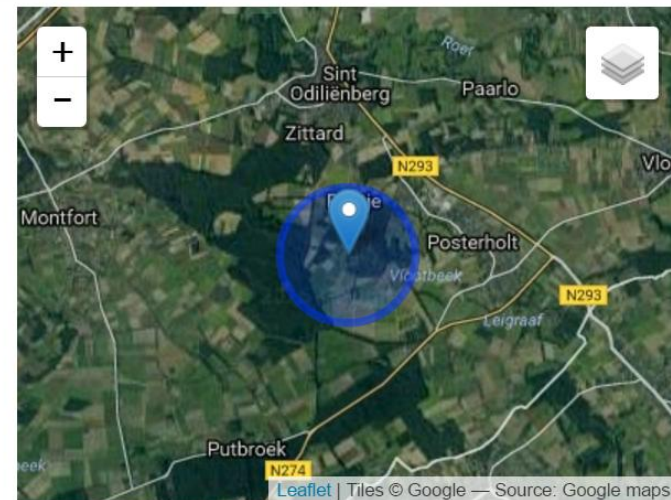
Bosvleermuis - *Nyctalus leisleri* (Kuhl, 1817)

Soortgroep: Zoogdieren Familie: Gladneuzen (Vespertilionidae) Status: inheems, Soort Zeldzaamheid: Zeer zeldzaam

datum 1987-08-14
 aantal 1 met detector
 escape Nee
 determinatie zeker
 gebied Posterholt - Aerwinkelbos [LI]
 Posterholt - Vakantiepark Landgoed Aerwinkel
 Roerdalen (gemeente)
 waarnemer Willem Vergoossen
 status Goedgekeurd o.b.v. beschrijving/waarschijnlijkheid
 staf René Janssen
 mobiel 0618314100
 nummer
 invoerdatum 2007-10-16
 laatste 2015-09-28 15:11:09.120352
 wijziging

Details

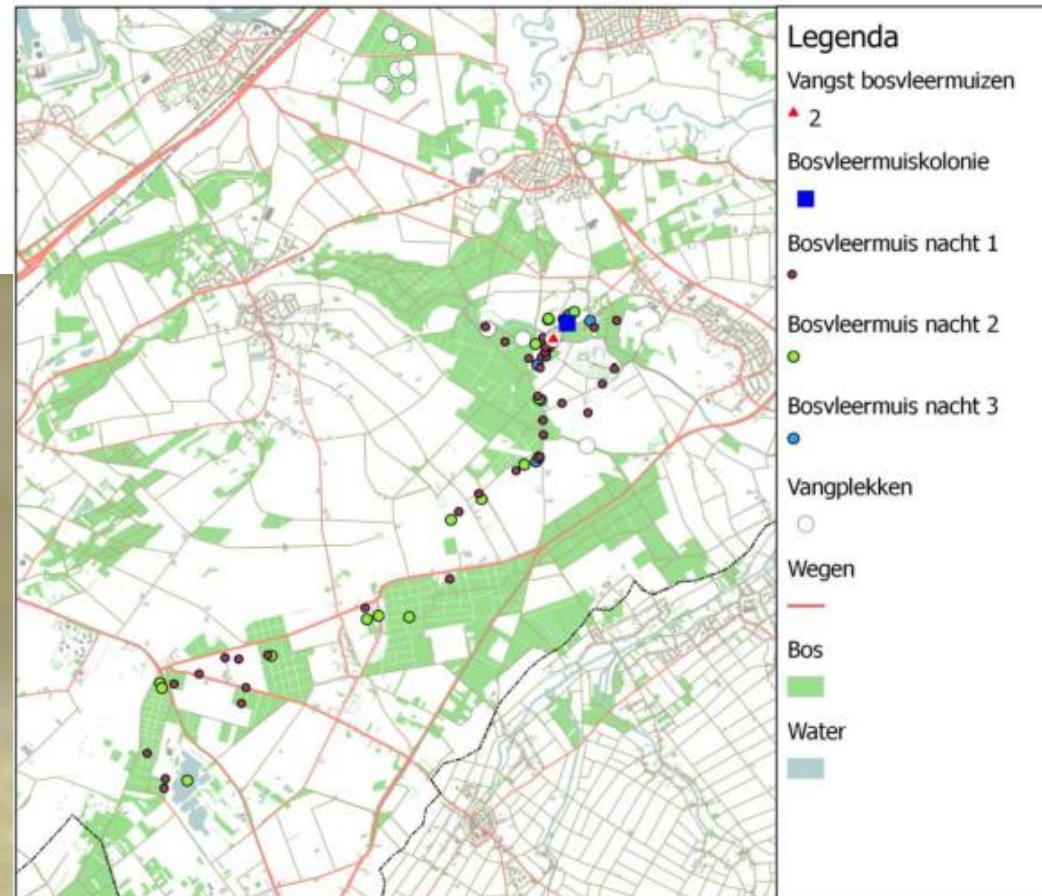
excursie met H. Limpens ter bevestiging

gps: 51.121, 6.008

Bosvleermuis

- 2009 - 1 dier gezenderd
- 36 uitvliegende dieren uit eik
- Site fidelity
- 7,6 km

Grijze grootoorvleermuis

- Veel voorkomend op de Meinweg en in Midden-Limburg
- Maria Hoop grootste kolonie verre omstreken > 150 dieren!
- Kraamkolonie zat op (nu gesloopte) St.-Ludwig

Open eindjes

- Verblijfplaatsen van laatvlieger
- Verblijfplaats van grijze grootoren na slopen St-Ludwig?
- Wat maakt Midden-Limburg zo belangrijk voor Grijze grootoorvleermuis
- Vale vleermuis nooit gevonden. Hoax, verdwaald individu?

Verbeterslagen voor vleermuizen op de Meinweg

- Pompstation laatvlieger en gewone dwergvleermuis behouden
- Reinwaterkelders: inrichten als overwinteringsplaats voor vleermuizen
- Pompkelders (beter) inrichten

Foto's: Peter Heuts

Dankwoord

- In 2009 hielpen de volgend mensen mee met het veldwerk: Pieter Blondé, Arnold Bakker, Thijs Bosch, Fiona van der Burght, Julia van der Burght, Daan Dekeukeleire, Huub Don, Raymond Hazelager, Tim Hofmeester, Jan Hovenkamp, Tjeerd Kooij, Mies Loogman, Wesley Overman en Paul Voskamp
- Veldwerk 2012 werd voor een groot deel gedaan door het zomerkamp van de Zoogdierwerkgroep van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie bedanken voor hun hulp, te weten: Amy Besamusca, Wisse Boomsluiters, Julia van der Burght, Ingeborg van Es, Berend de Haas, Dajo Hogeweg, Mees van Horssen, Ysk van Horssen, Pieter Hovenkamp, Jan Hovenkamp, Sanne Kat, Mies Loogman, Kim Marneth, Douwe van der Ploeg, Tom de Rooij, Renée Roozendaal, Jaap van Schaik, Sil Schuurling, Robert van de Ven, Brenda Wiggers en Sigrid van Woerkom.
- Heleentje De Brauer wordt bedankt voor het mee helpen vangen op verscheidene dagen en het volgen van de ingekorven vleermuis. Evy en Kristof De Tay worden bedankt voor het assisteren bij het vangen.
- Verder worden Daan Dekeukeleire, Thijs Bosch en Bernd-Jan Bulsink bedankt voor het helpen vangen, volgen en zoeken naar verblijfplaatsen van ingekorven vleermuis in 2012.
- Het projectteam van het ingekorven onderzoek 2013: Jasja Dekker, Johannes Regelink, Thijs Molenaar, Jan Buys, Henk Heijligers, Bernd-Jan Bulsink, Ludy Verheggen, Douwe van der Ploeg, Bregje Koster en Lucia Schat.
- Alle eigenaren van verblijfplaatsen en stallen waar zowel de ingekorven vleermuis als haar onderzoekers welkom waren. Eddy Cornelis gaf ons de mogelijkheid om vanuit een vliegtuig naar de vermiste zenders te zoeken.
- Ton Lenders wordt bedankt voor het verlenen van de verschillende toestemmingen alsmede het meedenken aan de onderzoeksopzet.
- De MERU in de naam van Gerard Rieter wordt bedankt voor de toestemming voor het controleren van de zolders van het voormalige klooster St.-Ludwig op het voorkomen van vleermuizen.
- Peter van Soest wordt bedankt voor de hulp bij het bezoeken van het voormalige klooster St.-Ludwig en het voormalige Pompstation.
- Johan Maessen wordt bedankt voor de inlichtingen over de jachthutten en het mee helpen tellen van een kolonie dwergvleermuizen.
- Peter Heuts wordt bedankt voor het laten zien van de pompkelders, het delen van zijn waarnemingen en het veldwerk bij het voormalige pompstation.

A close-up photograph of a brown bat with its mouth open, perched on a tree trunk. The bat's wings are spread, and its large ears are prominent. The tree bark is covered in green moss. A speech bubble is overlaid on the right side of the image, containing the text: "Dank voor de aandacht. Vragen?".

Dank voor
de
aandacht.
Vragen?